

Norsk Eiendom

Middelthuns gate 27
Postboks 7185 Majorstuen, 0307 Oslo
Telefon: +47 23 08 80 00

e-post: post@noeiendom.no
www.noeiendom.no

Olje- og energidepartementet

postmottak@oed.dep.no

Oslo, 6.juli 2015

INNSPILL OM ENOVAS ROLLE

Det vises til invitasjon på nettsidene til Olje- og energidepartementet om å komme med skriftlige innspill på Enovas rolle fremover. Våre innspill følger av dette brev.

OM NORSK EIENDOM

Norsk Eiendom er en bransjeorganisasjon for ledende eiendomsaktører. Våre medlemmer utvikler, eier og forvalter ca. 30 % av landets næringseiendommer. Mange av medlemmene er også store boligutviklere og noen sitter på boligporteføljer for utleie. Norsk Eiendom er tilknyttet NHO.

Norsk Eiendom har som formål å fremme bransjens interesser, herunder å bidra til robuste og forutsigbare rammebetingelser for samfunnsmessig og økonomisk bærekraftig steds- og byutvikling. Norsk Eiendom skal arbeide for at norsk eiendomsbransje blir mer synlig, kunnskapsbasert og seriøs.

1. ENOVAS ROLLE MÅ BASERES PÅ ENERGIMELDINGEN

Enova har en viktig rolle for å bidra til energieffektivisering og omlegging til fornybare energikilder i Norge. For å styrke og styre dette arbeidet er det avgjørende at Enovas prioriteringer er basert på en helhetlig og sektorovergripende politikk, slik at tiltak og prosjekter koordineres og gjennomføres på best mulig måte. Denne helhetlige politikken må baseres på Energimeldingen som Regjeringen nå jobber med.

Norsk Eiendom mener at Enovas rolle og mandat må endelig fastsettes i tråd med Energimeldingen, etter at denne er vedtatt av Stortinget.

2. MÅLEPARAMETERE

Enova måles i dag på resultater knyttet til kWh. Målet for gjeldende periode er: *Fondsmidlene skal bidra til energi- og klimaresultater som samlet tilsvarer minimum 7 TWh innen utgangen av 2016.*

Utfordringene knyttet til energibruk gjelder imidlertid flere områder. Norsk Eiendom mener derfor Enova i fremtiden må bli målt på flere parametere som ivaretar disse ulike områdene.

Norsk Eiendom mener Enova bør måles på følgende tre områder:

- **Klimautfordringen:** Dette er en av vår tids største utfordringer. Norge har internasjonale forpliktelser ihht til reduksjon av utslipp av klimagasser. For å sikre at Norge gjennomfører tiltak som bidrar til å oppnå disse forpliktelsene, må Enova måles på dette. Forslag til måleparameter er: **CO₂-ekvivalenter**.
- **Forsyningssikkerhet:** Kontinuerlig og sikker tilgang til elektrisk kraft er en forutsetning for et velfungerende samfunn. Med økende behov og variasjoner for effekt i mange sammenhenger er det viktig at Enova bli målt på dette for å sikre at det er tilgjengelig effekt når det trenges. Forslag til måleparameter er: **kW**.
- **Energieffektivitet:** Elektrisitet produsert i Norge er i det alt vesentlige basert på rene, fornybare energikilder. Dersom Norge effektiviserer sin energibruk, vil vi kunne eksportere "ren" elektrisitet produsert i Norge som erstatning for "skitten" elektrisitet i andre land. På den måten vil vi kunne bidra positivt til den globale klimautfordringen. Forslag til måleparameter er: **kWh**.

3. EKSISTERENDE BYGG ER VIKTIGST

Norge har en nybygg-rate på 1-2%. Det betyr at byggene som allerede er bygget vil utgjøre en betydelig andel av byggene i mange tiår fremover. Skal Norge lykkes med utfordringene knyttet til klima, forsyningssikkerhet og energieffektivisering er det derfor avgjørende med tiltak for eksisterende bygg.

I den sammenheng vil Norsk Eiendom fremheve to områder som vi mener det er viktig Enova legger til rette for støtte innenfor:

- **Støttet til Energiledelse:** Vår erfaring er at god energiledelse gir betydelige resultater med relativt små investeringer. Vi mener derfor at det er viktig at Enova gir støtte til energiledelse i eksisterende bygg fremover for å hente ut det store potensialet som ligger i dette.
- **Støtte til mindre tiltak:** En vesentlig andel av utbedringer og oppgraderinger av eksisterende bygg er mindre tiltak. Dette er tiltak som ikke utgjør en totalrehabilitering eller utløser søknadsplikt. Tiltakene har likevel et stort potensial til å løfte byggene energimessig. Det er derfor viktig at disse mindre tiltakene også blir omfattet av Enovas støtteprogram slik at dette markedet og potensialet blir utnyttet.

4. STØTTE I BREDDEN FOR "NÆR-NULLUTSLIPPS BYGG"

For noen år siden innførte Enova sin støtte til passivhus-prosjekter for å sikre utbredelse av slike prosjekter. Denne støtten ble trukket tilbake da markedskreftene fungerte tilstrekkelig til at slike prosjekter uansett ble gjennomført.

Utviklingen peker nå mot at Norge skal bli et lavutslipps- og etter hvert nullutslippssamfunn. I den sammenheng er nær-utslippsbygg en viktig forutsetning.

Enova gir i dag støtte til enkeltprosjekter innenfor Ny Teknologi-programmet for å bidra til en teknologisk utvikling som bidrar til nær-nullutslippsbygg. Men det gis ikke støtte til samme teknologi eller løsning to ganger.

Norsk Eiendom mener Enova nå bør gi støtte i bredden for "nær-nullutslipps-prosjekter". Vi mener dette vil bidra til ønsket utvikling på samme måte som passivhus-støtten fungerte.

5. KOBLE BYGG OG TRANSPORT

Enova har nå fått utvidet sitt ansvarsområde til også å innbefatte transport (via Transova). I den sammenheng mener Norsk Eiendom det er viktig at bygg og transport kobles i kommende støtteordninger. Vi mener byggeiere vil være en viktig målgruppe for transporttiltak og-prosjekter. Det gjelder for eksempel innenfor områder som tilrettelegging for ladeløsninger for el.bil, sykkelparkering, økt bruk av kollektivtransport etc.

Dersom dere skulle ha spørsmål eller synspunkter til vår høringsuttalelse, står vi med glede til disposisjon.

Med vennlig hilsen

NORSK EIENDOM

Thor Olaf Askjer
Administrerende direktør

Carl Henrik Borchsenius
Næringspolitisk rådgiver